

Suhdannebarometri

Uusimaa

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

- Suhdanne tilanne parani alkukauden aikana

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne arviot kohentuivat laajalti alkukauden 2017 aikana. Saldoluku oli heinäkuussa 34, kun vastaava lukema oli huhtikuussa 21.

Lähikuukausien suhdanneodotukset pysyivät varovaisen myönteisinä heinäkuussa, jolloin suhdannenäkymien saldoluku oli 17 (huhtikuussa 17). Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannearviot ovat hieman maan keskiarvoa suotuisimmat.

- Suhdannenäkymät ovat pysyneet myönteisinä, saldoluku 17

Tuotantomäärät kasvoivat toisen vuosineljänneksen aikana yleisesti ja tuotannon arvioidaan lisääntyvän myös kolmannella neljänneksellä. Tuotantokapasiteetti vastasi kysyntää melko hyvin, sillä kapasiteetti oli heinäkuussa kokonaan käytössä 87 %:lla vastaajista.

Tilaukirjat olivat keskimäärin normaalilukemissa, saldoluku 0. Valmistusvarastot olivat tavanomaisista pienemmät, saldoluku -31. Henkilökuntaa on palkattu hieman lisää ke-

- Tuotannon kasvun ennakoitaan jatkuvan lähikuukausina ja myös henkilöstö lisääntynee hivenen

sän alussa ja työvoimaa lisättäneen aavistuksen verran myös syksyn lähestyessä.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 40 %:lla alueen vastaajista. Yleisin ongelma oli ammattityövoiman puute 26 %:n osuudella. Kysyntä oli heikkoa 15 %:lla alasta.

Kannattavuus on vuoden takaisesta parempi nousevan hintakehityksen ansiosta. Investoinnit ovat pysyneet keskimäärin ennallaan.

Palvelut

- Suhdanne tilanne kohonnut hivenen normaalia paremmaksi

Uudenmaan palvelualojen yritysten yleinen suhdannetilanne nousi heinäkuussa hieman tavanomaista paremmaksi. Viimeisin tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 4, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa -4.

Suhdannenäkymät tasaantuivat lievästi alkukauden aikana. Suhdanneodotuksien saldoluku oli heinäkuussa 20, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa 24. Heinäkuussa vastaajista 24 % ennakoivat suhdanteiden pa-

- Kannattavuus on noussut vuoden takaisesta ja myynti lisääntyy

ranemista ja 4 % arvioi tilanteen olevan hiipumassa. Uudenmaan palvelualojen yritysten suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntimäärät kasvoivat huhti-kesäkuun aikana melko yleisesti. Myynti jatkaa nousuaan myös kesän lopulla ja syksyn alussa.

Henkilöstön määrä pysyi suunnitellun ennallaan vuoden toisella neljänneksellä. Henkilöstön määrään ei odoteta suuria muutoksia lähikuukau-

- Suhdanneodotukset ennakoivat yhä tilanteen kohentumista, saldoluku 20

sinakaan.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti heinäkuussa 33 % Uudenmaan palvelualojen vastaajista. Kysyntä oli heikkoa 18 %:lla yrityksistä ja ammattityövoimasta oli pulaa 16 %:lla alasta.

Myyntihinnoissa eikä tuotantokustannuksissa ei ole tapahtunut suuria muutoksia viime kuukausina, mutta kannattavuus on kohentunut vuoden takaiseen verrattuna.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 105

Henkilökunta 24261, Liikevaihto 9823 milj. euroa

Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna
 Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana

Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna

Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna
 Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna

Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana

Tuotannon kasvun esteet

Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)
 puute kapasiteetista
 riittämätön kysyntä
 muu tuotantokapeikko

Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä
 Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	48	47	5	43
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	51	33	16	35
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	31	59	10	21
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	13	68	19	-6
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	14	72	14	0
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	7	55	38	-31
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	30	61	9	21
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	17	70	13	4
Tuotannon kasvun esteet	40			40
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	26			26
puute kapasiteetista	8			8
riittämätön kysyntä	15			15
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	42	50	8	34
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	18	81	1	17

Palvelut

Yrityksiä 264

Henkilökunta 105524

Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna
 Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana

Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana

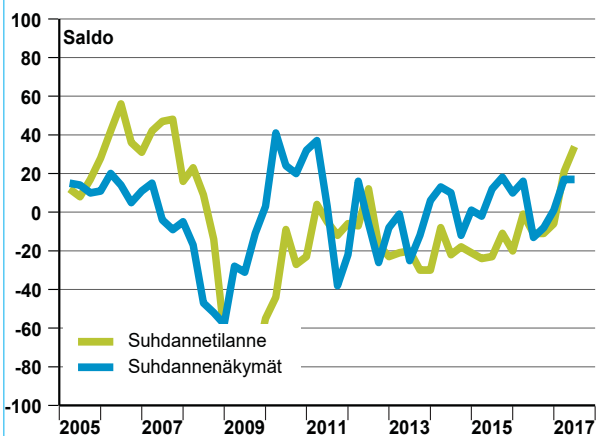
Tuotannon kasvun esteet

Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)
 puute kapasiteetista
 riittämätön kysyntä
 muu tuotantokapeikko

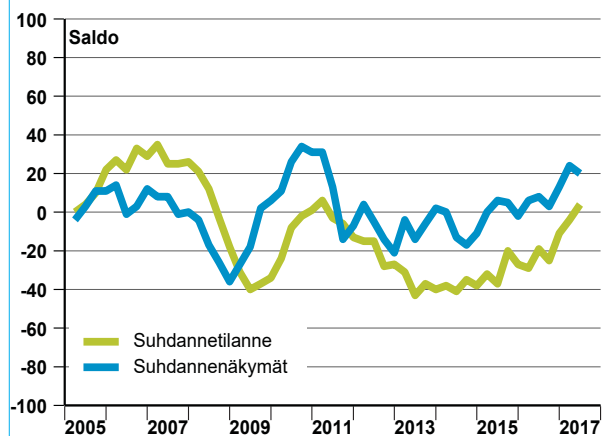
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä
 Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	34	56	10	24
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	38	46	16	22
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	28	66	6	22
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	68	14	4
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	12	77	11	1
Tuotannon kasvun esteet	33			33
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	16			16
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	18			18
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	16	72	12	4
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	24	72	4	20

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Lounais-Suomi

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

- Suhdannenäkymät kohentuivat hivenen kesän alussa, saldoluku 10

Lounais-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne oli heinäkuussa 2017 hieman tavanomaisista suotuisampi, saldoluku 18. Huhtikuuisessa tiedustelussa vastaava saldoluku oli 30.

Suhdanneodotukset vahvistuivat hieman kesän alussa. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 10, kun vastaava saldoluku oli edellisessä tiedustelussa 4. Heinäkuussa suhdannousua odotti 18 % vastaajista ja 8 % arvioi suhdanteiden olevan hiipumas-

- Tämänhetkinen tilanne kuvataan tavanomaista suotuisammaksi

sa. Lounais-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät ovat hieman koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotantomäärät kasvoivat hieman toisella neljänneksellä ja tuotanto lisääntynee hieman myös syksyn lähestyessä. Tuotantokapasiteetti on hyvin hyödynnettyä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytössä 91 %:lla vastaajista.

Tilauksien määrä on aavistuksen verran normaalia suotuisampi, saldolu-

- Tuotantokapasiteetti on hyvin hyödynnettyä - tilaustilanne hieman normaalia parempi

ku 7. Valmistusvarastot ovat vähän normaalia ohuemmat. Työvoiman määrä lisääntyi hieman alkukesän aikana. Kesän lopulla henkilöstö pysyy pääosin ennallaan.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 42 %:lla vastaajista. Kysyntä oli heikkoa 15 %:lla alasta ja ammattityövoimasta oli pulaa 15 %:lla yrityksistä.

Kannattavuus on hieman vuoden takaista parempi.

Palvelut

- Suhdannetilanne nousi kesän alussa tavanomaista paremmaksi

Lounais-Suomen palvelualojen suhdannetilanne arvioitiin kirkastuneeksi alkukesän 2017 aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 26, kun samainen saldoluku oli huhtikuussa 5.

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat hieman kevään lukemia varovaisemmat, mutta edelleen odotetaan paranemista. Suhdannenäkymien uusien saldolukujen oli 20 (huhtikuussa 38). Heinäkuussa vastaajista 35 % arvioi tilanteen olevan paranemassa ja 15 % yrityksistä arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa. Lounais-Suo-

- Suhdanteiden ennakoitaan kirkastuvan edelleen lähikuukausina, saldoluku 20

men palveluyritysten suhdannenäkymät ovat hivenen koko maan keskiarvoa kirkkaammat.

Myyntimäärät pysyivät kausivaihtelu huomioita ottaen lähes ennallaan huhti-kesäkuun aikana. Myyntimäärien odotetaan kasvavan vähän vuoden kolmannella vuosineljänneksellä.

Henkilöstön määrä pysyi lähes muuttumattomana alkukesän aikana. Työvoima määrä säilyy kesän loppuun kausivaihtelu huomioiden likimain ennallaan.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 56 %:lla Lounais-Suomen palvelu-

- Myyntimäärien odotetaan lisääntyvän - heikko kysyntä yleisin kapeikkotekijä

alojen yrityksistä. Kysyntä oli heikkoa 30 %:lla vastaajista ja ammattitaitoisesta työvoimasta arvioitiin olevan pulaa 17 % yrityksistä.

Kannattavuuskehitys vaihtelee yrityksittäin. Keskimäärin se on ollut lievästi vuoden takaista parempaa kesän alussa. Sekä myyntihintojen että tuotantokustannusten arvioidaan pysyneen viime kuukausina lähes ennallaan.

Lounais-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 94

Henkilökunta 18571, Liikevaihto 17881 milj. euroa

Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna
 Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana

Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna

Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna
 Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna

Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana

Tuotannon kasvun esteet
 Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)
 puute kapasiteetista
 riittämätön kysyntä
 muu tuotantokapeikko

Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä
 Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	31	60	9	22
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	42	44	14	28
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	29	58	13	16
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	9	78	13	-4
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	19	69	12	7
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	10	72	18	-8
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	29	60	11	18
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	10	75	15	-5
Tuotannon kasvun esteet	42			42
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	15			15
puute kapasiteetista	11			11
riittämätön kysyntä	15			15
muu tuotantokapeikko	5			5
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	31	56	13	18
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	18	74	8	10

Palvelut

Yrityksiä 68

Henkilökunta 7096

Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna
 Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana

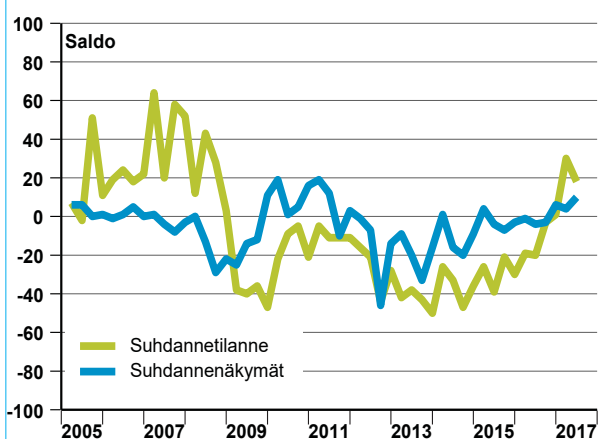
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana
 Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana

Tuotannon kasvun esteet
 Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)
 puute kapasiteetista
 riittämätön kysyntä
 muu tuotantokapeikko

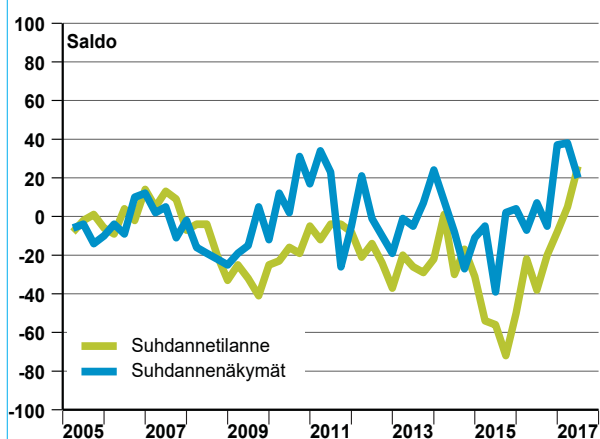
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä
 Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	65	20	-5
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	49	29	22	27
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	37	47	16	21
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	23	59	18	5
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	12	68	20	-8
Tuotannon kasvun esteet	56			56
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	17			17
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	30			30
muu tuotantokapeikko	9			9
Suhdanneltilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	47	32	21	26
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	35	50	15	20

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Kaakkois-Suomi

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

● Suhdannetilanteen arvioidaan kohonneen jo melko hyvälle tasolle

Kaakkois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritykset arvioivat suhdannetilanteen parantuneen alkukesän 2017 aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 39 (huhtikuussa 23).

Suhdanneodotukset ovat säilyneet varovaisen myönteisinä. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 7, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa 12. Heinäkuussa 15 % vastaajista ennakoivat paranemista ja 8 % alasta odotti

● Kannattavuus on kohentunut ja tuotanto kasvaa

suhdanteiden hiipumista. Kaakkois-Suomen yritysten suhdanneodotukset ovat lievästi alle koko maan keskiarvon.

Tuotanto lisääntyi huhti-kesäkuun aikana melko yleisesti. Kasvun arvioidaan jatkuvan hieman hidastuneena myös loppuvuoden ajan. Tuotantokapasiteetti oli heinäkuussa täyskäytössä 84 %:lla yrityksistä.

Tilauksien tilanne oli heinäkuussa selvästi tavanomaista parempi, saldoluku 33. Valmiiden tuotteiden varastot

● Suhdanneodotukset ovat varovaisen myönteiset, saldoluku 7

olivat hieman alle normaalin.

Työvoiman määrä kasvoi aavistuksen verran kesän alussa. Henkilökunnan määrä supistuneen lievästi kesän lopulla. Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 45 %:lla Kaakkois-Suomen vastaajista. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuudessa ilmoitettiin vaikeuksia 21 % yrityksistä ja kysyntä oli heikkoa 20 %:lla alasta.

Kannattavuus oli huhti-kesäkuussa vuoden takaisista parempi ja investoinnit lisääntyivät.

Palvelut

● Myynnin kasvu jatkuu, mutta kysyntä on vaimeaa neljäosalla vastaajista

Kaakkois-Suomen palvelualojen yritysten suhdannetilanne nousi kesän 2017 alussa tavanomaisiin lukemiin. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 0 (huhtikuussa -8).

Lähikuukausien suhdanneodotukset ennakoivat edelleen hienoista paranemista. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa huhtikuun tavoin 8. Heinäkuussa 15 % vastaajista ennakoivat paranemista ja 7 % arvioi suhdanteiden olevan heikkenemässä. Kaakkois-Suomen palveluyritysten

● Suhdanteiden ennakoitaan paranevan lievästi syksyä kohden, saldoluku 8

suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa vaisummat.

Myyntimäärät suurenevät toisen vuosineljänneksen aikana. Myynnin ennakoitaan lisääntyvän edelleen hieman myös kolmannella neljänneksellä.

Työvoiman määrä pysyi kausivaihtelu huomioon ottaen likimain ennallaan huhti-kesäkuussa. Henkilökuntaa lisättäneen hieman kesän lopulla.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti heinäkuussa 50 % Kaakkois-Suomen pal-

● Henkilökuntaa arvioidaan lisättävän hieman kesän lopulla

velualojen vastaajayrityksistä. Kysyntä oli vaimeaa 27 %:lla vastaajista ja 21 % yrityksistä raportoi rekrytointivaikeuksia.

Kannattavuus on parantunut hieman vuoden takaiseen verrattuna. Sekä myyntihinnat että tuotantokustannukset ovat nousseet alkukesän aikana.

Kaakkois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 41

Henkilökunta 5616, Liikevaihto 2413 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	33	65	2	31
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	45	51	4	41
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	23	65	12	11
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	16	68	16	0
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	35	63	2	33
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	3	89	8	-5
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	66	8	18
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	11	71	18	-7
Tuotannon kasvun esteet	45			45
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	21			21
puute kapasiteetista	13			13
riittämätön kysyntä	20			20
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	51	37	12	39
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	15	77	8	7

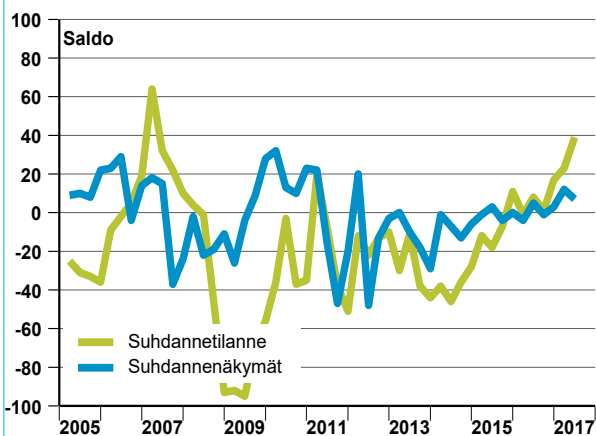
Palvelut

Yrityksiä 54

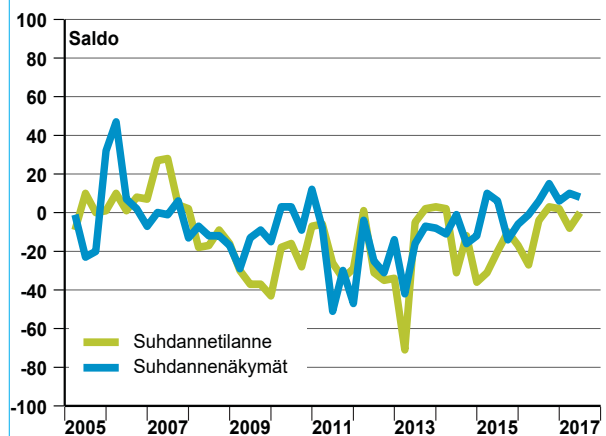
Henkilökunta 3338

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	69	5	21
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	32	52	16	16
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	13	83	4	9
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	78	7	8
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	22	71	7	15
Tuotannon kasvun esteet	50			50
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	21			21
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	27			27
muu tuotantokapeikko	2			2
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	9	82	9	0
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	15	78	7	8

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Itä-Suomi

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

- Suhdannetilanne parani kesän alussa

Itä-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne kohentui kesän alussa. Heinäkuisessa tiedustelussa tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli 22 (huhtikuussa -1).

Suhdannenäkymät ovat hieman edellistä tiedustelua varovaisemmat, mutta edelleen odotetaan paranemista. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 16 (huhtikuussa 31). Heinäkuussa 17 % vastaajista odotti paranemista 1 % alasta arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa. Itä-Suo-

- Tilauskirjat ovat normaalia täydempiä ja tuotanto lisääntyy

men yritysten suhdannearviot ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Tuotanto lisääntyi yleisesti huhtikuun aikana ja tuotannon kasvun arvioidaan jatkuvan myös kesän lopulla. Tuotantokapasiteetti oli heinäkuussa sangen hyvin hyödynnettyä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytössä 85 %:lla vastaajista.

Tilauskirjat ovat nousseet melko yleisesti normaalia täydemmiksi, saldoluku 26. Valmistuotevarastot ovat keskimäärin tavanomaiset.

- Suhdannenäkymät ovat varovaisen myönteiset, saldoluku 16

Työvoima palkattiin hieman lisää kesän alussa. Henkilökunnan määrä pysynee keskimäärin ennallaan kolmannella vuosineljänneksellä.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa 67 %:lla alueen vastaajista. Rekrytointivaikeuksia oli 29 %:lla vastaajista ja kapasiteettiongelmia raportoi 29 % vastaajista. Kysyntä oli heikkoa 19 %:lla alasta.

Kannattavuus oli toisella vuosineljänneksellä hieman vuoden takaisesta parempi.

Palvelut

- Myyntimäärät kasvoivat yleisesti kesän alussa

Itä-Suomen palveluyritykset arvioivat heinäkuussa 2017 suhdannetilanteen likimain normaaliksi (saldoluku -3). Edellisessä, huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluku oli -8.

Suhdannenäkymät pysyivät valoisina alkukesän aikana. Lähikuukausien yleisten suhdanneodotuksien saldoluku oli heinäkuussa 20, kun vastaava saldoluku oli huhtikuuisessa tiedustelussa 14. Heinäkuussa 26 % vastaajista ennakoivat suhdanteiden paranemista ja 6 % yrityksistä arvioi suhdanteiden olevan heikkenemässä.

- Suhdannetilanne keskimäärin normaali - kysyntä yhä yleisesti vaihtelee

Itä-Suomen palveluyritysten suhdanneodotukset ovat lievästi koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntimäärät lisääntyivät huhti-kesäkuun aikana laajalti. Myynnin odotetaan jatkavan kasvuaan myös kolmannella vuosineljänneksellä.

Työvoiman määrä kasvoi melko yleisesti kesän alussa, mutta osa lisäyksestä oli normaalia kausivaihtelua. Henkilöstön arvioidaan supistuvan hieman kesän lopulla.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti heinäkuussa 55 % Itä-Suomen palvelu-

- Suhdannenäkymät ovat nousussa, saldoluku 20

alojen vastaajista. Heikko kysyntä oli yleisin ongelma 39 %:n osuudellaan. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 15 %:lla vastaajista.

Myyntihintojen kehitys oli toisella vuosineljänneksellä kustannusten nousua vaisumpaa, mutta vuoden takaiseen verrattuna kannattavuuden arvioitiin kuitenkin jonkin verran parantuneen.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 68

Henkilökunta 9684, Liikevaihto 3322 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	43	56	1	42
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	54	34	12	42
Tuotannon määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	31	66	3	28
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	15	60	25	-10
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	32	62	6	26
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	13	76	11	2
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	43	53	4	39
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	12	77	11	1
Tuotannon kasvun esteet	67			67
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	29			29
puute kapasiteetista	24			24
riittämätön kysyntä	19			19
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	31	60	9	22
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	17	82	1	16

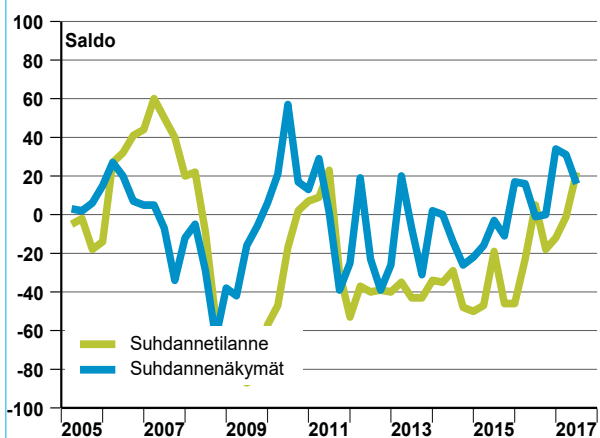
Palvelut

Yrityksiä 59

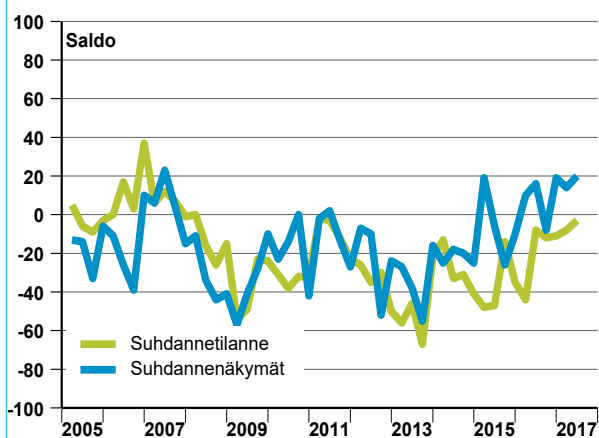
Henkilökunta 5583

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	48	42	10	38
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	37	47	16	21
Myynnin määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	47	46	7	40
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	51	42	7	44
Henkilökunnan määrään odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	7	68	25	-18
Tuotannon kasvun esteet	55			55
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	15			15
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	39			39
muu tuotantokapeikko	4			4
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	22	53	25	-3
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	26	68	6	20

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Pohjanmaa

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

● Suhdannekehitys oli alkukesällä vakaata - tämänhetkinen tilanne hieman normaalia parempi

Pohjanmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne oli heinäkuussa 2017 hieman tavanomaista parempi, saldoluku 7 (huhtikuussa 4).

Lähikuukausien suhdanneodotukset olivat heinäkuussa huhtikuun tavoin lievissä nousutunnelmissa. Viimeisin suhdannenäkymien saldoluku oli 7, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa 9. Heinäkuussa vastaajista 13 % ennakoivat suhdannenousua ja 6 % yrityksistä arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa. Pohjanmaan teol-

● Tuotantomäärät kasvoivat kesän alussa - myös loppuvuodesta nousua luvassa

lisuuden ja rakentamisen suhdannearviot ovat hivenen koko maan keskiarvoa vaisummat.

Tuotanto lisääntyi laajalti toisen vuosineljänneksen aikana ja kasvun ennakoidaan jatkuvan myös loppuvuoden ajan. Tuotantokapasiteetti vastaa sangen hyvin kysyntää, sillä heinäkuussa 92 % vastaajista arvioi kapasiteetin olevan täyskäytössä.

Tilauskirjat olivat heinäkuussa hieman normaalia ohuempia, saldoluku -14. Valmiiden tuotteiden va-

● Suhdannenäkymät ovat varovaisen myönteiset, saldoluku 7

rastot olivat vähän tavanomaista täydempiä. Työvoiman määrä pysyi kausivaihtelu huomioon ottaen ennallaan alkukesän aikana. Loppukesällä henkilöstö supistunee lievästi.

Heikko kysyntä oli heinäkuussa yleisin kapeikkotekijä 26 %:n osuudella. Työvoiman saanti oli ongelmalla 16 %:lla alasta.

Kannattavuus on melko yleisesti vuoden takaista parempi. Investoinnit ovat noususuunnassa.

Palvelut

● Palveluyritysten myyntimäärät lisääntyivät alkukesän aikana

Pohjanmaan palvelualojen yritysten suhdannearviot kohentuivat alkukesän aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa likimain normaalilukemissa (saldoluku -3).

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat hienoisessa nousussa. Suhdannenäkymien saldoluku oli heinäkuussa 8 (huhtikuussa 3). Heinäkuussa 30 % vastaajista ennakoivat tilanteen olevan paranemassa ja 22 % yrityksistä odotti heikkenemistä. Pohjan-

● Vaikeudet ammattityövoiman saannista oli yleisin tuotantokapeikkotekijä

maan palveluyritysten suhdannenäkymät ovat hivenen koko maan keskiarvoa harmaammat.

Myyntimäärät kasvoivat toisen vuosineljänneksen aikana. Myynnin nousun arvioidaan jatkuvan myös syksyn lähestyessä.

Henkilöstö lisääntyi kausivaihtelu huomioon ottaen hivenen huhti-kesäkuussa. Työvoiman määrä kasvaneet kausitekijät huomioon ottaen hieman kesän lopulla.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuus-

● Suhdanteiden arvioidaan kohentuvan lähikuukausina lievästi, saldoluku 8

sa 44 %:lla Pohjanmaan palvelualojen vastaajista. Rekrytointivaikeuksia oli 31 %:lla yrityksistä ja kysynnän arvioi heikoksi 12 % alasta.

Sekä myyntihinnat että tuotantokustannukset ovat pysyneet likimain ennallaan kesän alussa. Kannattavuuskehitys vaihtelee yrityksittäin. Keskimäärin kannattavuus on aavistuksen verran vuoden takaista parempi.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 48

Henkilökunta 10363, Liikevaihto 4056 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	26	70	4	22
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	45	51	4	41
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	41	51	8	33
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	8	83	9	-1
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	12	62	26	-14
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	30	54	16	14
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	29	58	13	16
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	5	68	27	-22
Tuotannon kasvun esteet	40			40
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	16			16
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	26			26
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	21	65	14	7
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	13	81	6	7

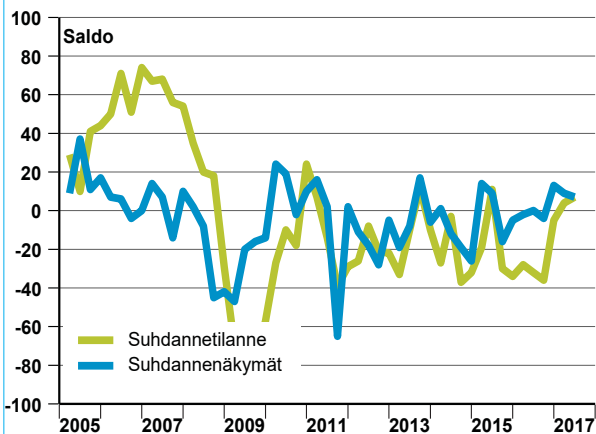
Palvelut

Yrityksiä 20

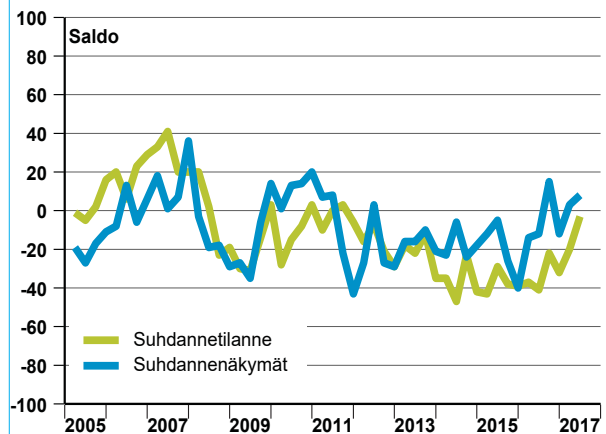
Henkilökunta 2710

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	49	23	28	21
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	50	40	10	40
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	48	31	21	27
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	32	59	9	23
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	22	76	2	20
Tuotannon kasvun esteet	44			44
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	31			31
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	12			12
muu tuotantokapeikko	3			3
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	16	65	19	-3
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	30	48	22	8

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Pohjois-Suomi

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

- Tilaukset lisääntyivät ja kapasiteetin käyttöasteet nousivat kesän alussa

Pohjois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannekuva kohentui aavistuksen verran alkukesän 2017 aikana. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 6 (huhtikuussa 2).

Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet aavistuksen verran huhtikuusta. Suhdanneodotuksien saldoluku oli heinäkuussa 5, kun vastaava saldoluku oli edellisessä tiedustelussa 2. Heinäkuussa valtaosa alueen vastaajista, 91 %, arvioi suhdanteiden py-

- Suhdanteiden odotetaan paranevan lähikuukausina lievästi, saldoluku 5

syvän lähikuukausina muuttumattomina. Pohjois-Suomen teollisuuden ja rakentamisen suhdannearviot ovat lievästi koko maan keskiarvoa laimeammat.

Tuotanto lisääntyi hieman huhti-kesäkuun aikana. Tuotantomäärin odotetaan kasvavan loppukesän ja alkusyksyn ajan. Tuotantokapasiteetti oli heinäkuussa hyvin hyödynnettyä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytössä 93 %:lla vastaajista. Tilaukirjat ovat hieman normaalia täydem-

- Tuotannon ennakoitaan kasvavan syksyn lähestyessä

mät, saldoluku 11. Valmistusvälinevarastot olivat myös hieman normaalia suuremmat.

Henkilöstöä palkattiin hieman lisää toisella vuosineljänneksellä. Työvoiman määrän ennakoitaan supistuvan vähän lähikuukausien aikana.

Kysyntä oli heikkoa 11 %:lla alueen vastaajista. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 5 %:lla yrityksistä. Kannattavuus on pysynyt keskimäärin vuoden takaisissa lukemissa.

Palvelut

- Myynti lisääntyi kesän alussa ja työvoimaa palkattiin lisää

Pohjois-Suomen palvelualojen yritysten suhdannetilanne oli heinäkuussa 2017 aavistuksen verran tavanomaisista heikompi, saldoluku -7.

Suhdannenäkymät pysyivät keväällä ja alkukesän aikana myönteisinä. Lähikuukausien suhdanneodotuksien saldoluku oli heinäkuussa 24 (huhtikuussa 26). Heinäkuussa 26 % alueen vastaajista ennakoivat suhdanteiden paranemista ja 2 % uskoi suhdanteiden olevan hiipumassa. Ennallaan suhdanteet säilynevät 72 %:lla

- Kannattavuus on hieman vuoden takaista parempi

alasta. Pohjois-Suomen palvelualojen yritysten suhdannenäkymät ovat koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntimäärät lisääntyivät yleisesti huhti-kesäkuussa. Myynnin ennakoitaan jatkavan kasvuaan myös kesän lopulla ja syksyn alussa.

Työvoimaa on palkattu hieman lisää toisen vuosineljänneksen aikana. Työvoimaa laajennettaneen jonkin verran myös syksyn lähestyessä. Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa kolmasosalla Pohjois-Suomen pal-

- Suhdannenäkymät ovat valoisa, saldoluku 24

veluvastaajista. Kysynnän arvioi heikoksi 17 % yrityksistä ja ammattityövoiman saannissa oli ongelmia 13 %:lla alasta.

Myyntihintakehitys on ollut hienoisesti laskevaa alkukesän aikana. Kannattavuus on kuitenkin kohentunut lievästi vuoden takaiseen verrattuna.

Pohjois-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 58

Henkilökunta 14190, Liikevaihto 7898 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	18	82	0	18
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	26	37	37	-11
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	40	49	11	29
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	7	90	3	4
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	17	77	6	11
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	9	90	1	8
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	29	66	5	24
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	5	80	15	-10
Tuotannon kasvun esteet	17			17
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	5			5
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	11			11
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	13	80	7	6
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	7	91	2	5

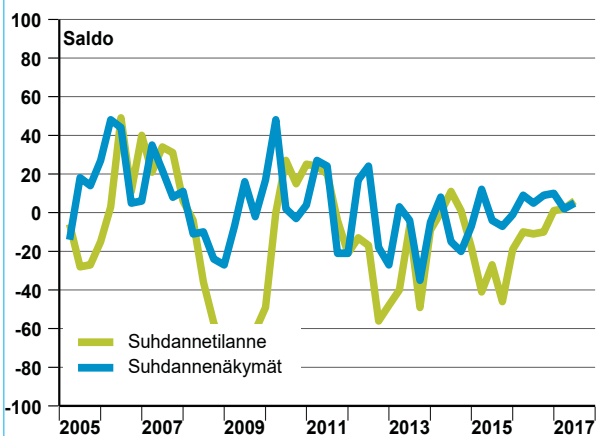
Palvelut

Yrityksiä 62

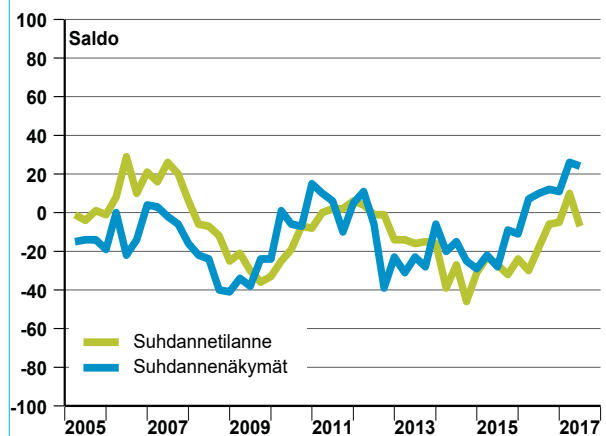
Henkilökunta 6221

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	46	49	5	41
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	54	41	5	49
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	29	66	5	24
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	22	72	6	16
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	17	77	6	11
Tuotannon kasvun esteet	33			33
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	13			13
puute kapasiteetista	1			1
riittämätön kysyntä	17			17
muu tuotantokapeikko	7			7
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	9	75	16	-7
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	26	72	2	24

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Pirkanmaa

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

● Tilaustilanne oli kesän alussa hieman tavanomaista parempi ja tuotantomäärät kasvoivat

Teollisuuden ja rakentamisen suhdanne tilanne pysyi hieman tavanomais- ta parempana alkukesän 2017 aika- na. Tämänhetkistä suhdannetilannet- ta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 13 (huhtikuussa 14).

Suhdanteiden ennakoidaan jatku- van syksyn lähestyessä lähes muuttu- mattomina, saldoluku 3 (huhtikuussa 13). Heinäkuussa valtaosa vastaajista, 95 %, arvioi suhdanteiden pysyvän lähikuukausina ennallaan. Pirkan- maan teollisuuden ja rakentamisen

● Suhdanteet pysyivät lähikuu- kausina pääosin ennallaan, saldolu- ku 3

suhdanneodotukset ovat vähän koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Tuotantomäärät kasvoivat huh- ti-kesäkuun aikana ja tuotantoa lisät- täneen jonkin verran myös kesän lo- pulla. Tuotantokapasiteetti oli heinä- kuussa melko hyvin hyödynnettynä, sillä kapasiteetti oli kokonaan käytös- sä 88 %:lla vastaajista.

Tilaustilanne oli heinäkuussa vä- hän tavanomaista parempi, saldolu- ku 8. Valmistuotevarastot olivat lähes normaalit.

● Tuotannon kasvun ennakoidaan jatkuvan syksyn lähestyessä

Henkilökuntaa palkattiin lisää toi- sen vuosineljänneksen aikana. Työ- voimaa lisättäneen hieman myös kol- mannella neljänneksellä.

Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa kymmenesosalla vastaajista ja kysynnän arvioi riittämättömäksi 6 % yrityksistä.

Myyntihinnat kohosivat kesän alussa ja kannattavuus oli vuoden ta- kaista parempi.

Palvelut

● Suhdannetilanne pysyi muuttu- mattomana hieman tavanomaista paremmissa lukemissa

Pirkanmaalaisten palvelualojen yri- tysten suhdannetilanne pysyi kesän 2017 alussa hieman tavanomaista pa- rempana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa 9 (huhtikuussa 7).

Lähikuukausien suhdanneodotuk- set ovat hieman kevään lukemia va- rovaisemmat. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 2 (huhtikuus- sa 22). Heinäkuussa 10 % vastaajis- ta ennakoivat suhdanteiden paranemis- ta ja 8 % arvioi tilanteen olevan heik- kenemässä.

● Myynti lisääntyy - kannattavuus paranee

Pirkanmaalaisten palvelualojen yritysten suhdannearviot ovat hive- nen koko maan keskiarvoa varovai- semmat.

Myyntimäärät lisääntyivät vuo- den 2017 huhti-kesäkuussa. Myynnin kasvu jatkunee loivana myös kesän lopulla ja syksyn alussa.

Henkilöstön määrä suureni toisella vuosineljänneksellä. Työvoimaa lisät- täneen kausitekijät huomioon ottaen myös kolmannella neljänneksellä.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuus- sa 46 %:lla Pirkanmaan palveluyri-

● Suhdanneodotukset ennakoivat nykytilanteen pysyvän lähes ennallaan lähikuukausina, saldoluku 2

tyksistä. Ammattityövoimasta oli pu- laa 18 %:lla vastaajista ja kysynnän arvioi heikoksi 13 % alasta.

Myyntihintakehitys on ollut vai- meaa kesän alussa, mutta kannatta- vuuden arvioidaan silti parantuneen vuoden takaiseen tilanteeseen verrat- tuna.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 53

Henkilökunta 13241, Liikevaihto 6386 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	21	78	1	20
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	25	25	50	-25
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	59	39	2	57
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	12	75	13	-1
Tilaukanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	11	86	3	8
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	11	73	16	-5
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	33	65	2	31
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	14	80	6	8
Tuotannon kasvun esteet	20			20
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	10			10
puute kapasiteetista	9			9
riittämätön kysyntä	6			6
muu tuotantokapeikko	1			1
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	15	83	2	13
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	4	95	1	3

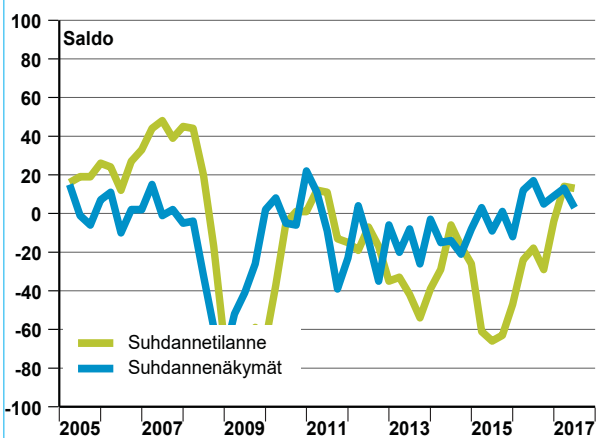
Palvelut

Yrityksiä 46

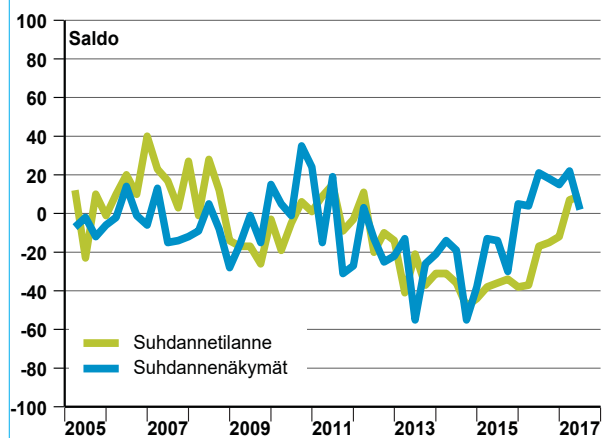
Henkilökunta 5892

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	37	55	8	29
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	44	43	13	31
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	22	67	11	11
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	34	62	4	30
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	10	84	6	4
Tuotannon kasvun esteet	46			46
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	18			18
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	13			13
muu tuotantokapeikko	14			14
Suhdanneilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	23	63	14	9
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	10	82	8	2

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Häme

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

- Suhdanne tilanne kohonnut normaalilukemiin

Hämeen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdanne tilanne arviot kohentuivat kesän 2017 alussa. Tämänhetkistä tilannetta mittaava saldoluku nousi heinäkuussa normaalilukemiin, saldoluku 3 (huhtikuussa -5).

Suhdanteiden paranemisen ennakoidaan jatkuvan myös kesän lopulla ja syksyn alussa. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli 15 (huhtikuussa 19). Heinäkuussa nousua ennakoitiin 19 % vastaajista ja 4 % alasta

- Tuotanto lisääntyi toisella vuosineljänneksellä - kasvu jatkuu myös syksyn lähestyessä

arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa. Hämeen yritysten suhdanneodotukset ovat lievästi koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Tuotantomäärät kasvoivat laajalti huhti-kesäkuussa. Tuotannon ennakoidaan lisääntyvän hieman myös syksyn lähestyessä. Tuotantokapasiteetin käyttöasteet ovat nousussa ja heinäkuussa 89 % vastaajista arvioi kapasiteetin olevan kokonaan hyödynnettyinä. Tilaustilanne oli normaali

- Suhdanteiden ennakoidaan paranevan lähikuukausina, saldoluku 15

li (saldoluku 1). Valmistuotevarastot olivat tavanomaista täydempiä.

Henkilöstön määrä kasvoi jonkin verran toisella vuosineljänneksellä. Lähikuukausina työvoima pysyy kausivaihtelu huomioiden lähes ennallaan. Rekrytointivaikeuksia oli heinäkuussa 17 %:lla vastaajista. Kysyntä oli vaihtelevaa 24 %:lla alasta.

Kannattavuus oli toisella vuosineljänneksellä vuoden takaisista parempi, vaikka kustannukset olivat nousussa.

Palvelut

- Suhdanne tilanne kuvataan yhä hieman tavanomaista heikommaksi

Hämeen palvelualojen yritysten suhdanne arviot pysyivät lievästi miinuksella alkukesän 2017 aikana. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli heinäkuussa -12 (huhtikuussa -10).

Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat aavistuksen verran kevyttä varovaisempia ja suhdanteiden ennakoidaan vaimenevan kesän lopulla aavistuksen verran. Suhdannenäkymien viimeisin saldoluku oli -5 (huhtikuussa 7). Heinäkuussa 8 % vastaa-

- Myynti lisääntyi kesän alussa hieman - kannattavuus vuodentakaisella tasolla

jista ennakoitiin suhdanteiden heikkenevästä ja 3 % arvioi suhdanteiden olevan lähiaikoina paranemassa. Hämeen palveluyritysten suhdannekuva on lievästi koko maan keskiarvoa tummempi.

Myynti lisääntyi hieman vuoden 2017 toisella neljänneksellä ja myynnin odotetaan kasvavan hivenerittäin myös kolmannella neljänneksellä.

Henkilöstö lisääntyi lievästi alkukesän aikana. Kolmannella neljänneksellä työvoima säilynee kausi-

- Suhdanteiden arvioidaan hiipuvan syksyn lähestyessä aavistuksen verran, saldoluku -5

vaihtelu huomioon ottaen lähes ennallaan.

Tuotantokapeikkoja oli heinäkuussa vain 16 %:lla Hämeen vastaajista. Kysyntä oli heikkoa 11 %:lla alasta ja ammattityövoimasta oli pulaa 5 %:lla yrityksistä.

Kannattavuus on pysynyt keskimäärin vuoden takaisissa lukemissa. Tuotantokustannuskehitys on ollut viime kuukausina epäedullista suhteessa myyntihintojen kehitykseen.

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 40

Henkilökunta 6375, Liikevaihto 1418 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	37	60	3	34
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	62	33	5	57
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	21	61	18	3
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	11	81	8	3
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	8	85	7	1
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	29	60	11	18
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	28	63	9	19
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	10	71	19	-9
Tuotannon kasvun esteet	42			42
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	17			17
puute kapasiteetista	5			5
riittämätön kysyntä	24			24
muu tuotantokapeikko	8			8
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	21	61	18	3
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	19	77	4	15

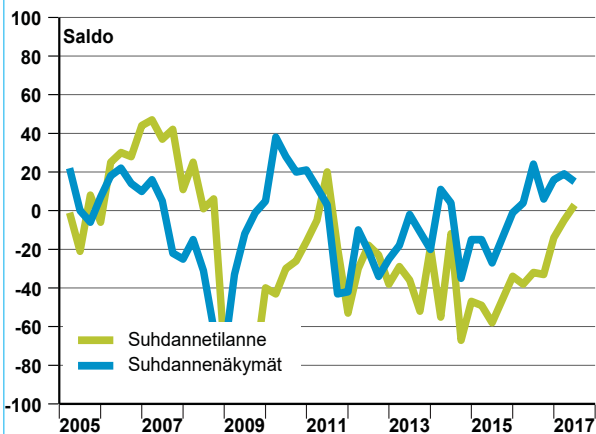
Palvelut

Yrityksiä 27

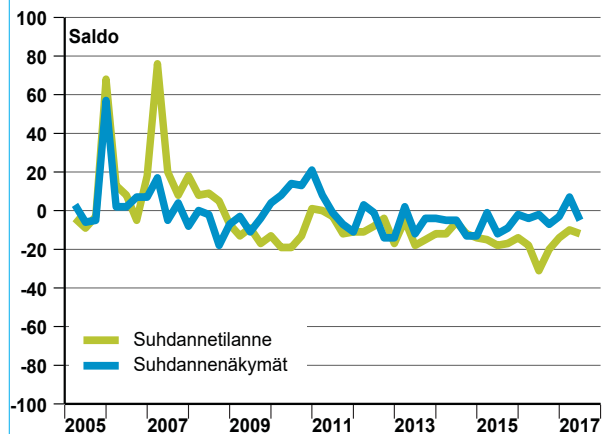
Henkilökunta 3812

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	15	85	0	15
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	18	76	6	12
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	12	83	5	7
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	20	68	12	8
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	2	90	8	-6
Tuotannon kasvun esteet	16			16
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	5			5
puute kapasiteetista	0			0
riittämätön kysyntä	11			11
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	1	86	13	-12
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	3	89	8	-5

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

Suhdannebarometri

Keski-Suomi

Heinäkuu 2017

Teollisuus ja rakentaminen

● Tuotanto kasvoi alkukesän aikana ja kapasiteetti oli melko hyvin hyödynnettyä

Keski-Suomen teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne oli heinäkuussa 2017 hieman tavanomaista parempi, saldoluku 11.

Suhdannenäkymät ovat pysyneet alkukesän aikana hienoisissa nousutunnelmissa. Lähikuukausien suhdanneodotuksien saldoluku oli heinäkuussa 27, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa 25. Heinäkuussa alueen vastaajista 28 % ennakoivat suhdanteiden paranevan pikaisesti ja 1 % odotti heikkenemistä. Keski-Suomen

● Kannattavuus on vuoden takaisista parempi ja investoinnit lisääntyvät

teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät ovat hieman koko maan keskiarvoa valoisammat.

Tuotantomäärät kasvoivat melko yleisesti huhti-kesäkuussa ja tuotannon kasvun odotetaan jatkuvan hieman hidastuneena myös kolmannella neljänneksellä. Tuotantokapasiteetin käyttöasteet ovat nousussa ja heinäkuussa 85 % vastaajista arvioi kapasiteetin olevan täyskäytössä. Tilaustilanne on noussut likimain normaalilukemiin, saldoluku -3. Valmistuote-

● Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat myönteiset, saldoluku 27

varastot ovat vähän yli tavanomaisen.

Henkilöstöä palkattiin toisella vuosineljänneksellä hieman lisää. Syksyn lähestyessä työvoiman määrä pysynee likimain ennallaan. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 27 %:lla vastaajista. Kysynnän arvio heikoksi 15 % yrityksistä.

Myyntihinnat ja tuotantokustannukset ovat pysyneet toisella vuosineljänneksellä likimain ennallaan. Kannattavuus on vuoden takaisista parempi ja investoinnit lisääntyvät.

Palvelut

● Suhdannetilanne oli heinäkuussa likimain normaali

Keski-Suomen palvelualojen yritysten suhdannetilanne nousi heinäkuussa likimain normaalilukemiin, saldoluku -3. Vastaava saldoluku oli viime huhtikuussa -14.

Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet lievästi alkukesän aikana. Suhdanneodotuksien viimeisin saldoluku oli 5, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa 0. Heinäkuussa 11 % alueen vastaajista ennakoivat suhdanteiden paranemista ja 6 % arvioi suhdanteiden olevan hiipumassa. Keski-Suomen palveluyritysten suhdanneodotukset

● Myyntikehitys on ollut alkukesällä vaimeaa - myynnin ennakoidaan lisääntyvän lähikuukausina

ovat lievästi koko maan keskiarvoa varovaisemmat.

Myynti supistui hieman huhti-kesäkuun aikana. Myynnin ennakoidaan kääntyvän loivaan nousuun kolmannen vuosineljänneksen kuluessa.

Henkilöstön määrä supistui kausivaihtelu huomioon ottaen lievästi toisen vuosineljänneksen aikana. Kolmannella neljänneksellä työvoima pysynee lähes ennallaan.

Tuotantokapeikkoja ilmoitti heinäkuussa 21 % Keski-Suomen palvelualojen vastaajista. Kysyntä oli heik-

● Suhdanneodotukset ovat loivassa nousussa, saldoluku 5

koa 12 %:lla alueen vastaajista ja ammattitaitoisesta työvoiman saannissa oli ongelmia 9 %:lla yrityksistä.

Kannattavuus on pysynyt likimain vuoden takaisissa lukemissa. Viime kuukausien aikana myyntihinnat ovat laskeneet hienoisesti, kun taas kustannukset ovat olleet nousussa.

Keski-Suomi

Teollisuus ml. rakentaminen

Yrityksiä 40

Henkilökunta 8541, Liikevaihto 2143 milj. euroa

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	47	50	3	44
Tuotannon määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	66	26	8	58
Tuotannon määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	26	70	4	22
Tuotantokapasiteettia tällä hetkellä sopivaan verrattuna	15	72	13	2
Tilauskanta tällä hetkellä normaalitilanteeseen verrattuna	9	79	12	-3
Valmiiden tuotteiden varastot normaalitilanteeseen verrattuna	23	61	16	7
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	27	63	10	17
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	17	74	9	8
Tuotannon kasvun esteet	50			50
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	27			27
puute kapasiteetista	3			3
riittämätön kysyntä	15			15
muu tuotantokapeikko	6			6
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	22	67	11	11
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	28	71	1	27

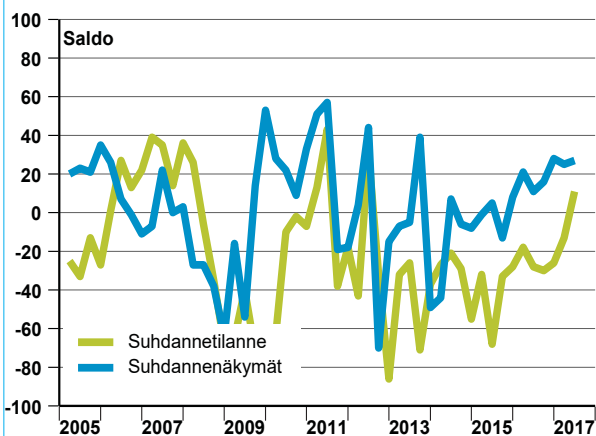
Palvelut

Yrityksiä 32

Henkilökunta 2172

	Vastausten prosenttijakaumat			Saldoluku
	Suurempi/kyllä	Yhtä suuri	Pienempi	
Myynnin määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	20	43	37	-17
Myynnin määrä viimeisen kolmen kk aikana vuodentakaiseen verrattuna	32	50	18	14
Myynnin määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kuukauden aikana	22	65	13	9
Henkilökunnan määrä viimeisen kolmen kuukauden aikana	13	69	18	-5
Henkilökunnan määrän odotetaan olevan seuraavan kolmen kk:n aikana	16	63	21	-5
Tuotannon kasvun esteet	21			21
Kapeikkona ammattityövoiman puute (kaikista vastaajista)	9			9
puute kapasiteetista	2			2
riittämätön kysyntä	12			12
muu tuotantokapeikko	0			0
Suhdannelitilanteen arvioidaan olevan tällä hetkellä	12	73	15	-3
Suhdannenäkymien odotetaan lähitulevaisuudessa paranevan/huononevan	11	83	6	5

Teollisuus ml. rakentaminen

Palvelut

